

**REGULAMENTUL (CE) NR. 1080/2006 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL
CONSILIULUI**

din 5 iulie 2006

**privind Fondul European de Dezvoltare Regională și de abrogare a Regulamentului
(CE) nr. 1783/1999**

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 162
alineatul (1) și articolul 299 alineatul (2) al doilea paragraf,

având în vedere propunerea Comisiei,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European¹,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor²,

hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 din tratat³,

întrucât:

- (1) Articolul 160 din tratat prevede că Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDER) este destinat să redreseze principalele dezechilibre regionale din Comunitate. Astfel, FEDER contribuie la reducerea diferenței între nivelurile de dezvoltare a diferitelor regiuni și la recuperarea decalajului de către regiunile cele mai puțin favorizate, inclusiv zonele rurale și urbane, zonele industriale în declin, precum și regiunile afectate de un handicap geografic sau natural, precum regiunile insulare și zonele muntoase, zonele cu densitate mică a populației și regiunile de frontieră.
- (2) Dispozițiile comune fondului structural și Fondului de coeziune sunt stabilite prin Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului din 11 iulie 2006 de stabilire a dispozițiilor generale cu privire la Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de coeziune⁴.
- (3) Este oportun ca FEDER să furnizeze asistență în cadrul unei strategii generale cu privire la politica de coeziune care să garanteze o concentrare mai mare a intervenției asupra priorităților Comunității.
- (4) Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 prevede că normele de eligibilitate a cheltuielilor trebuie stabilite la nivel național, în afară de anumite excepții pentru care este necesar să se stabilească norme specifice. Prin urmare, ar trebui prevăzute dispoziții specifice în ceea ce privește excepțiile referitoare la FEDER.

¹ JO C 255, 14.10.2005, p. 91.

² JO C 231, 20.9.2005, p. 19.

³ Avizul Parlamentului European din 6 iulie 2005 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial), Poziția comună a Consiliului din 12 iunie 2006 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și Poziția Parlamentului European din 4 iulie 2006 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial).

⁴ A se vedea pagina 25 din prezentul Jurnal Oficial.

- (5) În cadrul unei operații integrate de dezvoltare urbană, se consideră necesară susținerea acțiunilor limitate care urmăresc renovarea locuințelor în zonele afectate sau amenințate de o deteriorare fizică și excluderea socială în statele membre care au aderat la Uniunea Europeană la 1 mai 2004 sau după această dată.
- (6) Este necesar să se prevadă că orice contribuție FEDER la cheltuielile pentru locuințe ar trebui să aibă ca obiectiv furnizarea unor locuințe de calitate persoanelor cu venit mic, inclusiv parcul de locuințe privatizat recent, precum și furnizarea de locuințe persoanelor din categoriile sociale defavorizate.
- (7) Punerea în aplicare efectivă și eficientă a acțiunilor susținute de FEDER depinde de buna guvernare, de parteneriatul între toți partenerii teritoriali și socio-economici în cauză și, în special, de autoritățile regionale și locale, precum și de orice alt organ în cauză, în diferitele etape de punere în aplicare a programelor operaționale cofinanțate de FEDER.
- (8) Statele membre și Comisia ar trebui să garanteze lipsa oricărei discriminări bazate pe sex, rasă sau origine etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală în diferitele etape de punere în aplicare a programelor operaționale cofinanțate de FEDER.
- (9) În cazul în care se iau ca bază experiența și punctele forte ale inițiativei comunitare URBAN, prevăzută la articolul 20 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 1260/1999 al Consiliului din 21 iunie 1999 de stabilire a dispozițiilor generale cu privire la fondurile structurale¹, dezvoltarea urbană durabilă ar trebui consolidată prin integrarea completă a acțiunilor efectuate în acest domeniu în cadrul programelor operaționale cofinanțate de FEDER, o atenție deosebită fiind acordată dezvoltării locale și acțiunilor în materie de ocupare a forței de muncă, precum și potențialului lor de inovare.
- (10) Este necesar să se acorde o atenție deosebită asigurării complementarității și coerenței cu alte politici comunitare, în special cu al șaptelea program-cadru pentru acțiunile de cercetare, de dezvoltare tehnologică și de demonstrare și programul-cadru pentru competitivitate și inovație. În afară de aceasta, ar trebui realizată o sinergie între susținerea adusă de FEDER, pe de o parte, și aceea adusă de Fondul Social European, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1081/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 privind Fondul Social European² și Fondul de coeziune în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1084/2006 al Consiliului din 11 iulie 2006 de instituire a unui Fond de coeziune³, de Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului din 20 septembrie 2005 privind susținerea în dezvoltarea rurală prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR)⁴ și un Fond European pentru Pescuit, pe de altă parte.
- (11) Este necesar să se procedeze astfel încât acțiunile efectuate de FEDER în favoarea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) să ia în considerare și să susțină punerea în

¹ JO L 161, 26.6.1999, p. 1. Regulament, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 173/2005 (JO L 29, 2.2.2005, p. 3).

² A se vedea pagina 12 din prezentul Jurnal Oficial.

³ A se vedea pagina 79 din prezentul Jurnal Oficial.

⁴ JO L 277, 21.10.2005, p. 1.

aplicare a Cartei Europene a Întreprinderilor Mici adoptată la 19 și 20 iunie 2000 în timpul Consiliului European din Santa Maria de Feira.

- (12) O atenție deosebită ar trebui acordată regiunilor ultraperiferice, în special prin extinderea, cu titlu excepțional, a domeniului de intervenție al FEDER pentru a îngloba finanțarea ajutoarelor pentru funcționare care urmăresc să compenseze supracosturile datorate situației lor speciale din punct de vedere economic și social, situație agravată de izolarea, caracterul insular, suprafața mică, topografia și climatul defavorabil al acestor regiuni, precum și de dependența lor economică față de un număr redus de produse, caracteristici permanente și combinate care împiedică în mod considerabil dezvoltarea acestor regiuni. Astfel de măsuri specifice impun utilizarea ca bază juridică a articolului 299 alineatul (2) din tratat.
- (13) FEDER ar trebui să trateze problemele de accesibilitate și de depărtare de piețele importante cu care se confruntă regiunile cu o densitate foarte mică a populației, menționate de protocolul nr. 6 privind dispozițiile speciale pentru obiectivul nr. 6 în cadrul Fondurilor Structurale din Finlanda și din Suedia anexat la Actul de aderare din 1994. De asemenea, ar trebui ca FEDER să trateze dificultățile deosebite întâlnite de anumite insule, zone muntoase, regiuni de frontieră și regiuni slab populate a căror situație geografică încetinește dezvoltarea, cu scopul de a încuraja dezvoltarea durabilă a acestor zone și regiuni.
- (14) Este necesară stabilirea dispozițiilor speciale cu privire la programarea, gestionarea, urmărirea și controlul programelor operaționale în cadrul obiectivului de cooperare teritorială europeană.
- (15) Este oportun să se favorizeze o cooperare transfrontalieră, transnațională și interregională eficientă cu țările vecine Comunității atunci când acest lucru este necesar pentru ca regiunile statelor membre care sunt limitrofe țărilor terțe să poată fi asistate în mod eficient în dezvoltarea lor. Prin urmare, ar trebuie\ autorizată, în mod excepțional, intervenția FEDER pentru finanțarea proiectelor situate pe teritoriul țărilor terțe, atunci când ele sunt în beneficiul regiunilor Comunității.
- (16) Din motive de claritate, este oportună abrogarea Regulamentului (CE) nr. 1783/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iulie 1999 privind Fondul European de Dezvoltare Regională¹,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1

Obiectul

- (1) Prezentul regulament stabilește atribuțiile Fondului European de Dezvoltare Regională (FEDER), extinderea intervenției sale cu privire la obiectivele de convergență, de competitivitate regională și de ocupare a forței de muncă și de cooperare teritorială europeană,

¹ JO L 213, 13.8.1999, p. 1.

astfel cum sunt definite la articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006, precum și normele de eligibilitate pentru această intervenție.

(2) FEDER este reglementat de Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 și de prezentul regulament.

Articolul 2

Obiectiv

În conformitate cu articolul 160 din tratat și cu Regulamentul (CE) nr. 1083/2006, FEDER contribuie la finanțarea intervenției care urmărește consolidarea coeziunii economice și sociale, redresând principalele dezechilibre regionale prin intermediul unei susțineri pentru dezvoltarea și ajustarea structurală a economiilor regionale, inclusiv reconversia regiunilor industriale în declin și a regiunilor mai puțin dezvoltate și susținând cooperarea transfrontalieră, transnațională și interregională.

Astfel, FEDER aduce la îndeplinire prioritățile Comunității, în special necesitatea de a consolida competitivitatea și inovația, de a crea și de a păstra locuri de muncă durabile și de a asigura o dezvoltare durabilă.

Articolul 3

Domeniul de aplicare al intervenției

(1) FEDER își concentrează atenția asupra priorităților tematice. Tipul și gama de acțiuni care trebuie finanțate în cadrul fiecărei priorități reflectă natura diferită a obiectivelor de convergență, de competitivitate regională și de ocupare a forței de muncă și de cooperare teritorială europeană, în conformitate cu articolele 4, 5 și 6.

(2) FEDER contribuie la finanțarea:

(a) investițiilor productive care contribuie la crearea și salvagardarea locurilor de muncă durabile, în special prin intermediul unor ajutoare directe pentru investițiile efectuate îndeosebi în IMM-uri;

(b) investițiilor în infrastructuri;

(c) dezvoltării potențialului endogen prin măsuri de susținere a dezvoltării regionale și locale. Aceste măsuri cuprind asistența și serviciile pentru întreprinderi, în special pentru IMM-uri, crearea și dezvoltarea instrumentelor de finanțare precum capitalul de risc, fondurile de împrumut și de garanție, fondurile de dezvoltare locală, subvențiile la dobândă, conectarea la rețea, cooperarea și schimbul de experiență între regiuni, orașe și factorii sociali, economici și de mediu relevanți;

(d) asistenței tehnice prevăzute la articolele 45 și 46 din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006.

Sunt disponibile diferite investiții și măsuri menționate la literele (a)-(d) pentru a pune în aplicare prioritățile tematice în conformitate cu articolele 4, 5 și 6.

Articolul 4

Convergența

Pentru obiectivul „convergență”, FEDER își concentrează intervenția asupra susținerii dezvoltării economice durabile integrate la nivel regional și local și a ocupării forței de muncă, mobilizând și consolidând capacitatea endogenă prin intermediul unor programe operaționale care urmăresc modernizarea și diversificarea structurilor economice și crearea și salvagardarea locurilor de muncă durabile. Aceasta se realizează, în special, prin intermediul următoarelor priorități, iar combinarea exactă a măsurilor care trebuie puse în aplicare depinde de particularitățile fiecărui membru:

- (1) cercetarea și dezvoltarea tehnologică (CDT), inovația și spiritul de întreprindere, inclusiv consolidarea capacităților de cercetare și de dezvoltare tehnologică și integrarea lor în spațiul european de cercetare, inclusiv infrastructurile; ajutorul pentru CDT, în special în IMM-uri, și pentru transferul de tehnologii; îmbunătățirea relațiilor între IMM-uri, pe de o parte, și învățământul superior, instituțiile de cercetare și centrele de cercetare și de tehnologie, pe de altă parte; dezvoltarea rețelelor de întreprinderi; parteneriatele public-privat și grupurile de întreprinderi; asistența în furnizarea de servicii comerciale și tehnologice grupurilor de IMM-uri și stimularea spiritului de întreprindere și a finanțării inovației pentru IMM-uri prin intermediul instrumentelor de inginerie financiară;
- (2) societatea informațională, inclusiv elaborarea unei infrastructuri de comunicații electrice, de conținut local, de servicii și aplicații, îmbunătățirea accesului sigur la serviciile publice on-line și dezvoltarea lor; și ajutorul și serviciile pentru IMM-uri în scopul adoptării și utilizării eficiente a tehnologiilor informației și ale comunicației (TIC) sau exploatarea de idei noi;
- (3) inițiativele locale în materie de dezvoltare și ajutorul pentru structurile care furnizează servicii de proximitate pentru a crea noi locuri de muncă, atunci când aceste inițiative nu intră în domeniul de aplicare al Regulamentului (CE) nr. 1081/2006;
- (4) mediul, inclusiv investițiile legate de aprovizionarea cu apă, precum și de gestionarea deșeurilor și a apei; tratarea apelor uzate și calitatea aerului; prevenirea și controlul deșertificării, precum și combaterea acestui fenomen; prevenirea și controlul integrat al poluării; ajutoarele care urmăresc să atenueze efectele schimbărilor climatice; reabilitarea mediului fizic, inclusiv locuri și terenuri contaminate și necultivate; promovarea biodiversității și protecția naturii, inclusiv investiții pentru siturile Natura 2000; ajutorul pentru IMM-uri cu scopul de a promova planuri de producție durabile prin punerea în aplicare a sistemelor de gestionare a mediului rentabile și prin adoptarea și utilizarea de tehnologii de prevenire a poluării;
- (5) prevenirea riscurilor, inclusiv elaborarea și punerea în aplicare a planurilor care urmăresc prevenirea și gestionarea riscurilor naturale și tehnologice;
- (6) turismul, inclusiv promovarea resurselor naturale în calitate de potențial pentru dezvoltarea turismului durabil; protecția și valorificarea patrimoniului natural în sprijinul dezvoltării socio-economice; ajutorul care urmărește îmbunătățirea ofertei de servicii turistice prin intermediul a noi servicii cu o valoare adăugată mai considerabilă și facilitarea trecerii la noi modele de turism mai durabile;
- (7) investițiile culturale, inclusiv protecția, promovarea și păstrarea patrimoniului cultural; dezvoltarea de infrastructuri culturale în sprijinul dezvoltării socio-economice,

turismului durabil și consolidării atractivității regionale; și ajutoarele care urmăresc îmbunătățirea ofertei de servicii culturale prin intermediul a noi servicii cu o valoare adăugată mai considerabilă;

- (8) investițiile în transporturi, inclusiv îmbunătățirea rețelelor transeuropene și a legăturilor cu rețeaua RTE-T; strategiile integrate de promovare a transporturilor proprii, care contribuie la îmbunătățirea accesului la serviciile pentru pasageri și pentru mărfuri, precum și a calității lor, la realizarea unei repartii modale mai echilibrate, la încurajarea sistemelor intermodale și la reducerea impactului asupra mediului;
- (9) investițiile legate de energie, inclusiv în îmbunătățirea rețelelor transeuropene care contribuie la consolidarea securității aprovizionării, integrarea preocupărilor legate de mediu, îmbunătățirea eficienței energetice și dezvoltarea energiilor regenerabile;
- (10) investițiile în favoarea educației, în special a formării profesionale, care contribuie la creșterea atracției și a calității vieții;
- (11) investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea regională și locală și la creșterea calității vieții.

Articolul 5

Competitivitatea regională și ocuparea forței de muncă

În conformitate cu obiectivul de competitivitate regională și de ocupare a forței de muncă, FEDER își concentrează intervenția, în cadrul strategiilor de dezvoltare durabilă, promovând ocuparea forței de muncă, în special având în vedere următoarele trei priorități:

- (1) inovația și economia cunoașterii, în special prin crearea și consolidarea unor economii regionale eficiente ale inovației și a unor relații generalizate între sectoarele privat și public, universitățile și centrele tehnologice, ținând seama de necesitățile locale, în special:
 - (a) îmbunătățirea capacităților regionale de CDT și de inovație, în legătură directă cu obiectivele regionale de dezvoltare economică, printr-o susținere în favoarea centrelor de competență industriale sau axate pe o tehnologie specifică; prin promovarea CDT industriale, a IMM-urilor și a transferului de tehnologie; prin dezvoltarea previziunii tehnologice și a evaluării comparative la nivel internațional a politicilor de promovare a inovației; și printr-o susținere în favoarea colaborării între întreprinderile și politicile comune în materie de CDT și de inovație;
 - (b) stimularea inovației și a spiritului de întreprindere în toate sectoarele economiei regionale și locale printr-o susținere în favoarea comercializării de produse, de procese și de servicii noi sau îmbunătățite de IMM-uri; printr-o susținere în favoarea rețelelor și grupurilor de întreprinderi; prin îmbunătățirea accesului IMM-urilor la finanțări; prin promovarea rețelelor de cooperare între întreprinderi și instituțiile de învățământ superior și de cercetare corespunzătoare; printr-un acces mai ușor pentru IMM-uri la serviciile de asistență pentru întreprinderi, precum și printr-o susținere în favoarea integrării de tehnologii mai adecvate și inovatoare în IMM-uri;

- (c) promovarea spiritului de întreprindere, în special prin facilitarea exploatării economice a noilor idei și încurajarea creării de noi întreprinderi prin intermediul instituțiilor de învățământ superior și de cercetare în cauză și al întreprinderilor existente;
 - (d) crearea de instrumente de inginerie financiară și de pepiniere propice capacității de dezvoltare tehnologică și de cercetare a IMM-urilor și încurajării spiritului de întreprindere și a formării de noi întreprinderi, în special IMM-uri care utilizează intensiv informațiile disponibile;
- (2) mediul și prevenirea riscurilor, și în special:
- (a) încurajarea investițiilor pentru reabilitarea mediului fizic, inclusiv siturile și terenurile contaminate, deșertificate și necultivate;
 - (b) promovarea dezvoltării infrastructurilor legate de biodiversitate și a investițiilor în siturile Natura 2000, în cazul în care această abordare contribuie la dezvoltarea economică durabilă și/sau la diversificarea zonelor rurale;
 - (c) stimularea eficienței energetice și a producției de energii regenerabile și dezvoltarea de sisteme eficiente de gestionare a energiei;
 - (d) promovarea transporturilor publice adecvate și durabile, în special în zonele urbane;
 - (e) elaborarea de planuri și de măsuri de prevenire și de gestionare a riscurilor naturale (de exemplu deșertificarea, secetele, incendiile și inundațiile) și tehnologice;
 - (f) protecția și valorificarea patrimoniului natural și cultural în sprijinul dezvoltării socio-economice și promovarea resurselor naturale și culturale în calitate de potențial pentru dezvoltarea turismului durabil;
- (3) accesul la serviciile de transport și de telecomunicații de interes economic general, în special:
- (a) consolidarea resurselor secundare de transport prin îmbunătățirea legăturilor cu rețelele transeuropene de transport (RTE-T), cu centrele feroviare, aeroporturi și porturi regionale sau cu platforme multimodale; prin asigurarea unor legături transversale cu principalele linii feroviare; și prin promovarea căilor navigabile interne regionale și locale, precum și a transportului maritim pe distanțe scurte;
 - (b) încurajarea accesului la TIC prin intermediul IMM-urilor, a adoptării acestor tehnologii și a utilizării lor eficiente, prin susținerea accesului la rețele; a stabilirii de puncte de acces publice la Internet; a echipării și a dezvoltării de servicii și de aplicații, în special cu realizarea de planuri de acțiune pentru întreprinderile foarte mici și întreprinderile artisanale.

În afară de aceasta, deoarece sunt programe operaționale cofinanțate de FEDER în regiunile care au dreptul la finanțarea specifică și tranzitorie prevăzută la articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006, statele membre și Comisia pot decide extinderea sprijinului pentru prioritățile prevăzute la articolul 4 din prezentul regulament.

Articolul 6

Cooperarea teritorială europeană

În conformitate cu obiectivul de cooperare teritorială europeană, FEDER își focalizează asistența asupra următoarelor priorități:

- (1) dezvoltarea de activități economice, sociale și de mediu transfrontaliere prin intermediul strategiilor comune în favoarea dezvoltării teritoriale durabile, îndeosebi:
 - (a) prin încurajarea spiritului de întreprindere, în special dezvoltarea IMM-urilor, turismului, culturii și comerțului transfrontalier;
 - (b) prin încurajarea și îmbunătățirea protecției și gestionării comune a resurselor naturale și culturale, precum și prin prevenirea riscurilor de mediu și tehnologice;
 - (c) prin susținerea legăturilor între zonele urbane și zonele rurale;
 - (d) prin reducerea izolării, prin intermediul unui acces optimizat la rețelele și serviciile de transport, de informații și de comunicații și la rețelele și instalațiile transfrontaliere de distribuție a apei, de gestionare a deșeurilor și de aprovizionare cu energie;
 - (e) prin dezvoltarea colaborării, capacităților și utilizării comune a infrastructurilor, în special în sectoare precum sănătatea, cultura, turismul și educația.

În afară de aceasta, FEDER poate contribui la încurajarea cooperării administrative și juridice, a integrării piețelor de muncă transfrontaliere, a inițiativelor locale pentru ocuparea forțelor de muncă, a egalității între bărbați și femei și a egalității șanselor, a formării și a inserției sociale, precum și la partajarea resurselor umane și a infrastructurilor pentru CDT.

În ceea ce privește programul PEACE între Irlanda de Nord și comitatele limitrofe din Irlanda, în conformitate cu dispozițiile punctului 22 din anexa II la Regulamentul (CE) nr. 1083/2006, FEDER contribuie, în afara acțiunilor prevăzute anterior, la promovarea stabilității sociale și economice în regiunile în cauză, în special prin acțiuni care urmăresc promovarea coeziunii între comunități;

- (2) instituirea și dezvoltarea cooperării transnaționale, inclusiv a cooperării bilaterale între regiunile maritime care nu este prevăzută la punctul (1), prin intermediul finanțării de rețele și de acțiuni propice dezvoltării teritoriale integrate, centrate în special pe următoarele priorități:
 - (a) inovația: crearea și dezvoltarea de rețele științifice și tehnologice și îmbunătățirea capacităților regionale în materie de CDT și de inovație atunci când ele contribuie direct la dezvoltarea economică armonioasă a zonelor transnaționale. Acțiunile pot cuprinde realizarea de rețele între instituțiile de învățământ superior și de cercetare în cauză, pe de o parte, și IMM-uri, pe de altă parte; legăturile în vederea facilitării accesului la cunoașterea științifică și transferul tehnologic între infrastructurile de CDT și centrele internaționale de excelență în materie de CDT;

asocierea organismelor de transfer de tehnologii și elaborarea de instrumente de inginerie financiară comune axate pe susținerea CDT în IMM-uri;

- (b) mediul: gestionarea apei, a eficacității energetice, a prevenirii riscurilor și a activităților legate de protecția mediului, a cărei dimensiune transnațională este evidentă. Aceste acțiuni pot cuprinde: protecția și gestionarea bazinelor hidrografice, a zonelor de coastă, a resurselor marine, a serviciilor de aprovizionare cu apă și a zonelor cu umiditate sporită; prevenirea incendiilor, secetei și a inundațiilor; promovarea securității maritime și a protecției împotriva riscurilor naturale și tehnologice; protecția și valorificarea patrimoniului natural în sprijinul dezvoltării socio-economice și a turismului durabil;
- (c) accesibilitatea: activități care contribuie la facilitarea accesului la serviciile de transport și de telecomunicații, precum și la îmbunătățirea calității lor, atunci când dimensiunea transnațională a acestor servicii este evidentă. Aceste acțiuni pot cuprinde: efectuarea unor investiții în secțiunile transfrontaliere ale rețelelor transeuropene; îmbunătățirea accesului local și regional la rețelele naționale și transnaționale; îmbunătățirea interoperabilității sistemelor naționale și regionale; și promovarea unor tehnologii a informației și de comunicații de vârf;
- (d) dezvoltarea urbană durabilă: consolidarea dezvoltării cu centre multiple de interes la nivel transnațional, național și regional, a cărei impact transnațional este evident. Aceste acțiuni pot cuprinde: crearea și îmbunătățirea rețelelor urbane și a relațiilor între zonele urbane și rurale; elaborarea de strategii pentru a lua în considerare problemele similare cu privire la dimensiunile urbane și rurale; păstrarea și promovarea patrimoniului cultural și integrarea strategică a zonelor de dezvoltare într-o perspectivă transnațională.

Asistența pentru cooperarea bilaterală între regiunile maritime poate fi extinsă pentru prioritățile prevăzute la punctul (1);

- (3) consolidarea eficienței politicii regionale prin promovarea:
 - (a) cooperării interregionale axate pe inovație și economia informației, precum și pe mediu și prevenirea riscurilor în sensul articolului 5 punctele (1) și (2);
 - (b) schimburilor de experiență cu privire la identificarea, transferul și diseminarea celor mai bune practici, inclusiv în ceea ce privește dezvoltarea urbană durabilă prevăzută la articolul 8; și
 - (c) acțiunilor legate de studii, colectarea de date, precum și de observarea și analiza tendințelor de dezvoltare în Comunitate.

Articolul 7

Eligibilitatea cheltuielilor

- (1) Următoarele cheltuieli nu sunt eligibile pentru o contribuție a FEDER:
 - (a) dobânzile debitoare;

- (b) achiziționarea de terenuri cu o valoare mai mare de 10% din cheltuielile totale eligibile ale operațiunii în cauză. În cazuri excepționale și justificate în mod corespunzător, autoritatea de gestionare poate admite un procent mai mare pentru operațiunile cu privire la protecția mediului;
 - (c) dezmembrarea centralelor nucleare;
 - (d) taxa pe valoarea adăugată recuperabilă.
- (2) Cheltuielile pentru locuințe sunt eligibile numai pentru statele membre care au aderat la Uniunea Europeană la 1 mai 2004 sau după această dată și în următoarele condiții:
- (a) cheltuielile sunt programate în cadrul unei operațiuni integrate de dezvoltare urbană sau al unei axe prioritare pentru zonele afectate sau amenințate de o deteriorare fizică și de excluderea socială;
 - (b) alocația financiară atribuită cheltuielilor pentru locuințe se ridică cel mult la 3% din contribuția FEDER la programele operaționale în cauză sau la 2% din contribuția totală FEDER;
 - (c) cheltuielile sunt limitate la:
 - locuințele multifamiliale sau
 - imobilele aparținând autorităților publice sau exploatanților fără scop lucrativ care sunt destinate familiilor cu venit mic sau persoanelor cu nevoi speciale.

Comisia adoptă lista criteriilor necesare pentru a determina zonele prevăzute la litera (a) și lista intervențiilor eligibile în conformitate cu procedura descrisă la articolul 103 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006.

(3) Normele de eligibilitate menționate la articolul 11 din Regulamentul (CE) nr. 1081/2006 se aplică acțiunilor cofinanțate de FEDER care intră sub incidența articolului 3 din regulamentul menționat anterior.

CAPITOLUL II

DISPOZIȚII SPECIALE PRIVIND TRATAMENTUL CARACTERISTICILOR SPECIFICE TERITORIALE

Articolul 8

Dezvoltarea urbană durabilă

Cu excepția acțiunilor menționate la articolul 4 și 5 din prezentul regulament, în cazul unei acțiuni cu privire la dezvoltarea urbană durabilă prevăzută la articolul 37 alineatul (4) litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006, FEDER poate susține, după caz, dezvoltarea de strategii participative, integrate și durabile pentru a face față concentrației puternice de probleme economice, de mediu și sociale în zonele urbane.

Aceste strategii favorizează o dezvoltare urbană durabilă prin intermediul unor acțiuni precum consolidarea creșterii economice; reabilitarea mediului fizic, reconversia terenurilor

necultivate industriale; păstrarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural; acțiunile care stimulează spiritul de întreprindere, ocuparea forței de muncă locale și dezvoltarea comunitară și furnizarea de servicii pentru populație, ținând seama de evoluția structurilor demografice.

Prin derogare la articolul 34 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 și atunci când aceste acțiuni sunt puse în aplicare în cadrul unui program operațional specific sau în baza unei axe prioritare a unui program operațional, finanțarea prin FEDER a acțiunilor în limitele Regulamentului (CE) nr. 1081/2006 privind Fondul Social European, în cadrul obiectivului de competitivitate regională și de ocupare a forței de muncă, poate ajunge la 15% din programul sau din axa prioritară în cauză.

Articolul 9

Coordonarea cu FEADR și FEP

În cazul în care un program operațional susținut de FEDER vizează operațiuni care sunt, de asemenea, susceptibile de a beneficia de o finanțare prin intermediul unui alt instrument de susținere comunitară, inclusiv axa 3 a FEADER și dezvoltarea durabilă a zonelor de pescuit costiere în cadrul FEP, statele membre stabilesc, în fiecare program operațional, criteriile care permit delimitarea operațiunilor susținute de FEDER și a celor finanțate de alte instrumente de susținere comunitare.

Articolul 10

Zone cu handicapuri geografice și naturale

Programele regionale cofinanțate de FEDER care cuprind zonele cu handicapuri geografice și naturale, prevăzute la articolul 52 litera (f) din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006, acordă o atenție deosebită tratamentului dificultăților inerente acestor zone.

Fără a aduce atingere articolelor 4 și 5, FEDER poate contribui, în special, la finanțarea unor investiții menite să îmbunătățească accesibilitatea, să promoveze și să dezvolte activitățile economice legate de patrimoniul cultural și natural, să încurajeze utilizarea durabilă a resurselor naturale și să favorizeze turismul durabil.

Articolul 11

Regiunile ultraperiferice

(1) Alocația adițională specifică prevăzută la alineatul 20 din anexa II la Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 este utilizată, în regiunile ultraperiferice, pentru a compensa supracosturile determinate de handicapurile prevăzute la articolul 299 alineatul (2) din tratat și induse prin susținerea:

- (a) priorităților prevăzute la articolul 4 și/sau, după caz, la articolul 5;
- (b) transportului de mărfuri și a ajutorului pentru demararea activității de furnizare de servicii de transport;
- (c) operațiunilor legate de constrângerile de stocare, de supradimensionare și de întreținere a instrumentelor de producție, precum și de lipsa de capital uman pe piața locală.

(2) În domeniul de aplicare al articolului 3, alocația adițională specifică poate finanța costuri de investiții. În afară de aceasta, alocația adițională specifică este utilizată, până la 50%, pentru a contribui la finanțarea ajutoarelor de funcționare și a cheltuielilor care acoperă obligații și contracte de servicii publice în regiunile ultraperiferice.

(3) Suma la care se aplică rata de cofinanțare este proporțională cu supracosturile prevăzute la alineatul (1) suportate de beneficiar în cazul ajutoarelor pentru finanțare și al cheltuielilor care cuprind numai obligații și contracte de servicii publice și poate cuprinde totalul costurilor eligibile în cazul cheltuielilor pentru investiții.

(4) Finanțarea în temeiul prezentului articol nu poate fi utilizată în favoarea:

(a) operațiunilor care implică produsele încadrate în anexa I la tratat;

(b) ajutoarelor pentru transportul de persoane, autorizate în conformitate cu articolul 87 alineatul (2) litera (a) din tratat;

(c) scutiților fiscale și de sarcini sociale.

CAPITOLUL III

DISPOZIȚII SPECIALE PRIVIND OBIECTIVUL DE COOPERARE TERITORIALĂ EUROPEANĂ

SECȚIUNEA I

Programe operaționale

Articolul 12

Conținut

Fiecare program operațional care se încadrează în obiectivul de cooperare teritorială europeană conține următoarele informații:

- (1) o analiză a situației în zona de cooperare din punct de vedere al punctelor forte și al punctelor slabe și strategia selectată în consecință;
- (2) o listă a zonelor eligibile care se găsesc pe teritoriul cuprins în program, inclusiv, în ceea ce privește programele de cooperare transfrontalieră, zonele de flexibilitate prevăzute la articolul 21 alineatul (1);
- (3) o justificare a priorităților reținute cu privire la orientările strategice comunitare privind coeziunea, cadrul de referință strategic național în care statul membru a decis să înscrie acțiunile finanțate în temeiul obiectivului de cooperare teritorială europeană, precum și rezultatele evaluării *ex ante* prevăzută la articolul 48 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006;
- (4) informații privind axele prioritare și obiectivele lor specifice. Aceste obiective sunt cuantificate cu ajutorul unui număr limitat de indicatori de rezultat și de impact, ținând seama de principiul proporționalității. Acești indicatori permit măsurarea progreselor în

raport cu situația inițială și realizarea obiectivelor care pun în aplicare aceste axe prioritare;

- (5) cu titlu pur informativ, o repartizare indicativă, pe categorii, a utilizării programate a contribuției FEDER la programul operațional, în conformitate cu normele de aplicare adoptate de Comisie în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 103 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006;
- (6) un plan de finanțare unic, fără repartizare pe stat membru, conținând două tabele:
 - (a) un tabel ce repartizează, în conformitate cu articolele 52, 53 și 54 din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006, pentru fiecare an, suma alocației financiare totale prevăzute pentru contribuția FEDER. Contribuția totală a FEDER prevăzută anual este compatibilă cu cadrul financiar aplicabil;
 - (b) un tabel care precizează, pentru întreaga perioadă de programare, pentru programul operațional și pentru fiecare axă prioritară, suma alocației financiare totale a contribuției comunitare și a contrapartidelor naționale și rata de contribuție a FEDER. În cazul în care, în conformitate cu articolul 53 din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006, contrapartida națională este constituită din cheltuieli publice și din cheltuieli private, tabelul reprezintă repartizarea indicativă între partea publică și cea privată; în cazul în care, în conformitate cu acest articol, contrapartida națională este constituită din cheltuieli publice, tabelul indică valoarea contribuției publice naționale;
- (7) informații privind complementaritatea cu acțiunile finanțate de FEADR și FEP, după caz;
- (8) dispozițiile de executare a programului operațional, inclusiv:
 - (a) desemnarea de statele membre a tuturor autorităților prevăzute la articolul 14;
 - (b) o descriere a sistemelor de urmărire și de evaluare;
 - (c) informații privind organul competent care încasează plățile virate de Comisie și organul sau organele responsabile cu executarea plăților către beneficiari;
 - (d) o definiție a procedurilor privind mobilizarea și circulația fluxurilor financiare cu scopul de a asigura transparența;
 - (e) elementele care urmăresc să asigure publicitatea programului operațional și informații aferente acestuia prevăzute la articolul 69 din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006;
 - (f) o descriere a modalităților convenite între Comisie și statele membre pentru schimbul de date informatizate care permit îndeplinirea cerințelor în materie de plată, de urmărire și de evaluare prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1083/2006;
- (9) o listă orientativă de proiecte importante în sensul articolului 39 din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006, care trebuie supusă Comisiei spre aprobare în perioada de programare.

SECȚIUNEA 2

Eligibilitatea

Articolul 13

Normele de eligibilitate a cheltuielilor

Normele naționale pertinente aprobate de statele membre care participă la un program operațional în temeiul obiectivului de cooperare teritorială europeană se aplică pentru determinarea eligibilității cheltuielilor, cu excepția cazului în care sunt stabilite norme comunitare.

Comisia stabilește, în conformitate cu articolul 56 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 și fără a aduce atingere articolului 7 din prezentul regulament, normele comune de eligibilitate a cheltuielilor în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 103 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006.

În cazurile în care articolul 7 prevede norme de eligibilitate a cheltuielilor care diferă în funcție de statele membre participante la un program operațional în temeiul obiectivului de cooperare teritorială europeană, normele de eligibilitate cele mai extinse se aplică pe întregul teritoriu reglementat de program.

SECȚIUNEA 3

Gestionare, urmărire și control

Articolul 14

Desemnarea autorităților

(1) Statele membre care participă la un program operațional desemnează o autoritate de gestionare unică, o autoritate de certificare unică și o autoritate de audit unică, aceasta din urmă fiind situată în statul membru al autorității de gestionare. Autoritatea de certificare primește plățile efectuate de Comisie și, în general, efectuează plățile către principalul beneficiar.

După consultarea statelor membre reprezentate pe teritoriul reglementat de program, autoritatea de gestionare stabilește un secretariat tehnic comun. Acesta din urmă asistă autoritatea de gestionare, comitetul de urmărire și, după caz, autoritatea de audit în exercitarea atribuțiilor care le revin.

(2) Autoritatea de audit a programului operațional este asistată de un grup de auditori compus dintr-un reprezentant din fiecare stat membru care participă la programul operațional, care îndeplinește funcțiile prevăzute la articolul 62 din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006. Grupul de auditori este constituit într-un termen de maxim trei luni după decizia care aprobă programul operațional. Grupul își stabilește regulamentul de procedură. Acesta este prezidat de autoritatea de audit a programului operațional.

Statele membre participante pot decide, în unanimitate, ca autoritatea de audit să fie autorizată să îndeplinească atribuțiile prevăzute la articolul 62 din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 pe întregul teritoriu reglementat de program, fără a fi necesar grupul de auditori prevăzut la primul paragraf.

Auditorii sunt independenți de sistemul de control prevăzut la articolul 16 alineatul (1).

(3) Fiecare stat membru participant la programul operațional își desemnează reprezentanții în comitetul de urmărire prevăzut la articolul 63 din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006.

Articolul 15

Funcția autorității de gestionare

(1) Autoritatea de gestionare îndeplinește funcțiile prevăzute la articolul 60 din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006, cu excepția funcțiilor cu privire la conformitatea operațiunilor și cheltuielilor în comparație cu normele naționale și comunitare, în conformitate cu litera (b) din același articol. În această privință, ea se asigură că toate cheltuielile fiecărui beneficiar care participă la o operație au fost validate de controlul prevăzut la articolul 16 alineatul (1) din prezentul regulament.

(2) Autoritatea de gestionare stabilește, după caz, de comun acord cu primul beneficiar, modalitățile de punere în aplicare a fiecărei operații.

Articolul 16

Sistemul de control

(1) În scopul de a asigura validarea cheltuielilor, fiecare stat membru pune la punct un sistem de control prin care să se poată verifica furnizarea bunurilor și serviciilor care fac obiectul cofinanțării, validitatea cheltuielilor declarate pentru operațiunile sau părțile de operațiuni puse în aplicare pe teritoriul său și conformitatea acestor cheltuieli și a operațiunilor sau părților de operațiuni care se referă la aceasta cu normele comunitare și normele naționale.

În acest sens, fiecare stat membru desemnează auditorii însărcinați să verifice legalitatea și conformitatea cheltuielilor declarate de fiecare beneficiar care participă la operație. Statele membre pot decide desemnarea unui controlor unic pentru tot teritoriul cuprins de program.

În cazul în care verificarea prestărilor de bunuri și de servicii care fac obiectul cofinanțării nu ar putea avea loc decât pentru întreaga operațiune, această verificare este realizată de controlorul statului membru în care are sediul primul beneficiar sau de autoritatea de gestionare.

(2) Fiecare stat membru se asigură că toate cheltuielile pot fi validate de auditori în termen de trei luni.

Articolul 17

Gestionarea financiară

(1) Contribuția FEDER este virată într-un cont unic sau în subconturi naționale.

(2) Fără a aduce atingere responsabilității statelor membre în materie de detectare și de rectificare a neregularităților, precum și recuperare a sumelor virate necuvenite, autoritatea de certificare se asigură că orice sumă virată în urma unei neregularități este recuperată de la

primul beneficiar. Beneficiarii rambursează primului beneficiar sumele virate necuvenit în conformitate cu acordul prin care și-au asumat obligații.

(3) În cazul în care primul beneficiar nu reușește să fie rambursat de un beneficiar, statul membru pe teritoriul căruia are sediul beneficiarul în cauză rambursează autorității de certificare suma virată necuvenit beneficiarului menționat anterior.

Articolul 18

Gruparea europeană de cooperare teritorială

Statele membre care participă la un program operațional în temeiul obiectivului de cooperare teritorială europeană pot recurge la o grupare europeană de cooperare teritorială în cadrul Regulamentului (CE) nr. 1082/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 privind o grupare europeană de cooperare teritorială (GECT)¹, cu scopul de a-i încredința gestionarea programului operațional, conferindu-i responsabilitățile autorității de gestionare și ale secretariatului tehnic comun. În acest cadru, fiecare stat membru continuă să își asume o responsabilitate financiară.

SECȚIUNEA 4

Operațiuni

Articolul 19

Selecționarea operațiunilor

(1) Operațiunile selecționate pentru programele operaționale menite să dezvolte activitățile transfrontaliere prevăzute la articolul 6 punctul (1) și să stabilească și să dezvolte cooperarea transnațională prevăzută la articolul 6 punctul (2) cuprind beneficiari din cel puțin două țări, dintre care cel puțin un stat membru care, pentru fiecare operație, cooperează în cel puțin două dintre modalitățile următoare: dezvoltare comună, punere în aplicare comună, dotare comună cu efective și finanțare comună.

Operațiunile selecționate care îndeplinesc condițiile menționate anterior pot fi puse în aplicare într-o singură țară, cu condiția să fie prezentate de entități care au apartenență la cel puțin două țări.

Condițiile menționate anterior nu se aplică acțiunilor încadrate în programul PEACE prevăzut la articolul 6 punctul (1) al treilea paragraf.

(2) Operațiunile selecționate pentru programele operaționale privind cooperarea interregională prevăzută la articolul 6 punctul (3) litera (a) cuprind beneficiari, la nivel regional și local, din cel puțin:

- (a) trei state membre; sau
- (b) trei țări, dintre care cel puțin două trebuie să fie state membre, atunci când un beneficiar al unei țări terțe participă la acestea.

¹ A se vedea pagina 19 din prezentul Jurnal Oficial.

Operațiunile selecționate pentru programele operaționale prevăzute la articolul 6 punctul (3) litera (b) aplică cerințele prevăzute la primul paragraf din prezentul alineat, dacă este posibil în funcție de tipul de operațiune.

Beneficiarii cooperează, pentru fiecare operațiune, în următoarele modalități: dezvoltare comună, punere în aplicare comună, dotare comună cu efective și finanțare comună.

(3) În afara atribuțiilor prevăzute la articolul 65 din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006, comitetul de urmărire sau un comitet director care are legătură cu acest comitet este responsabil cu selecționarea operațiilor.

Articolul 20

Responsabilitățile primului beneficiar și ale celorlalți beneficiari

(1) Pentru fiecare operațiune, beneficiarii desemnează un prim beneficiar din grupul lor. El își asumă următoarele responsabilități:

- (a) stabilește modalitățile de desfășurare a relațiilor sale cu beneficiarii care participă la operațiune într-un acord ce cuprinde, în special, dispoziții care garantează buna gestionare financiară a fondurilor alocate operațiunii, inclusiv modalitățile de recuperare a sumelor virate în mod necorespunzător;
- (b) are sarcina de a asigura punerea în aplicare a întregii operațiuni;
- (c) se asigură că toate cheltuielile prezentate de beneficiarii care participă la operațiune au fost efectuate în scopul punerii în aplicare a operațiunii și corespunde activităților adoptate de beneficiarii menționați anterior;
- (d) verifică dacă toate cheltuielile prezentate de beneficiarii care participă la operațiune sunt validate de controlori;
- (e) are responsabilitatea de a transfera contribuția FEDER beneficiarilor care participă la operațiune.

(2) Fiecare beneficiar care participă la operațiune:

- (a) își asumă responsabilitatea în cazul neregularității cheltuielilor pe care le-a declarat;
- (b) informează statul membru pe teritoriul căruia se află cu privire la participarea sa la o operațiune în cazul în care statul membru în cauză nu participă la programul în cauză.

Articolul 21

Condiții speciale care determină localizarea operațiunilor

(1) În cadrul cooperării transfrontaliere, FEDER poate finanța, în cazuri justificate în mod corespunzător și în limita a 20% din valoarea contribuției sale la programul operațional în cauză, cheltuieli suportate pentru punerea în aplicare a unor operații sau segmente de operații în zone de nivel NUTS 3 care se suprapun cu zonele eligibile pentru acest program și care sunt prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 sau sunt înconjurate de asemenea zone. În situații excepționale, convenite de către Comisie și statele

membre, această flexibilitate poate fi extinsă la zonele de nivel NUTS 2 în care se află zonele prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006.

La nivelul proiectelor, cheltuielile suportate de parteneri situați în afara zonei prevăzute de program în conformitate cu primul paragraf pot fi eligibile în cazul în care este dificilă realizarea obiectivelor unui proiect fără participarea acestor parteneri.

(2) În cadrul cooperării transnaționale, FEDER poate finanța, în cazuri justificate în mod corespunzător și în limita a 20% din valoarea contribuției sale la programul operațional în cauză, cheltuieli suportate de parteneri situați în afara zonei care participă la operațiuni, atunci când aceste cheltuieli sunt în beneficiul regiunilor situate pe teritoriul reglementat de obiectivul de cooperare.

(3) În cadrul cooperării transfrontaliere, transnaționale și interregionale, FEDER poate finanța, în limita a 10% din valoarea contribuției sale la programul operațional în cauză, cheltuieli suportate pentru punerea în aplicare a unor operațiuni sau segmente de operațiuni pe teritoriul unor țări situate în afara Comunității Europene, cu condiția ca ele să aducă beneficii regiunilor Comunității.

(4) Statele membre asigură legalitatea și regularitatea acestor cheltuieli. Autoritatea de gestionare confirmă selecționarea operațiunilor în afara zonelor eligibile prevăzute la alineatele (1), (2) și (3).

CAPITOLUL IV

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 22

Dispoziții tranzitorii

(1) Prezentul regulament nu afectează urmărirea sau modificarea, inclusiv suprimarea totală sau parțială, a unei intervenții aprobate de Comisie în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1783/1999 sau a oricărui alt instrument legislativ aplicabil acestei intervenții la 31 decembrie 2006 și aplicabil, în consecință, acestei intervenții sau proiectelor în cauză începând cu această dată, până la finalizarea lor.

(2) Solicitățile prezentate în cadrul Regulamentului (CE) nr. 1783/1999 rămân valabile.

Articolul 23

Abrogare

(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 22 din prezentul regulament, Regulamentul (CE) nr. 1783/1999 se abrogă cu efect de la 1 ianuarie 2007.

(2) Trimiterile la regulamentul abrogat se interpretează ca trimiteri la prezentul regulament.

Articolul 24

Clauza de reexaminare

Parlamentul European și Consiliul reexaminează prezentul regulament până la 31 decembrie 2013, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 162 din tratat.

Articolul 25

Intrarea în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Strasbourg, 5 iulie 2006.

Pentru Parlamentul European
Președintele
J. BORRELL FONTELLES

Pentru Consiliu
Președintele
P. LEHTOMÄKI